

Valtuustoaloite / Parkanon kaupungin torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen

Kaupunginhallitus 03.02.2025 § 20
1076/00.01.03.01.01/2024

Parkanon kaupunginvaltuuston kokouksessa 10.6.2024/40 § annettiin seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

”Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä Valtuustoaloite

Parkanon kaupungin torjuttava maksuttoman toisen asteen koulutuksen romuttaminen

Orpon hallitus päätti huhtikuun 2024 kehysriihessä useista merkittävistä suomalaisen hyvinvointivaltion heikennyksistä. Erityisen haitallinen leikkaus on koulutuksen järjestäjäkin koskettava päätös rajoittaa toisen asteen opiskelijoiden maksuttomia oppimateriaaleja ja ylioppilastutkimaksuja sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 18 vuotta.

Maan hallituksen päätös romuttaa maksuttoman ja yhdenvertaisen mahdollisuuden suorittaa toisen asteen koulutus. Toimenpiteellä tavoitellaan vain 12 miljoonan euron vuosittaista säästöä valtakunnallisesti, mutta toteutuessaan se lisää nuorten ja perheiden eriarvoisuutta. Vuoden 2022 Lukiolaisbarometrin mukaan maksuttomien oppimateriaalien tarjoaminen on lisännyt lukiokoulutukseen hakeutumista erityisesti niiden opiskelijoiden kohdalla, joiden vanhemmista kumpikaan ei ole korkeakoulutettu, vähintään toinen vanhemmista on työtön tai joiden äidinkieli ei ole suomi. Toiseen asteen tutkinnon suorittamisella on myös selvä vaikutus myöhempään sijoittumiseen työmarkkinoille. Hallituksen esitys kohdistuu siis nimenomaisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin nuoriin ja perheisiin lisäten eriarvoisuutta kaikkialla Suomessa. Päätetyllä koulutusleikkauksella saavuttaisiin vain minimaalista julkisen talouden säästöä ja se lisäisi nuorten eriarvoisuutta sekä kaventaisi vähintään osan nuorista tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Lisäksi säästö on Parkanon kaupungin näkökulmasta toteuttamiskelvoton. Esimerkiksi oppikirjojen, erilaisten opetusvälineiden ja tietokoneiden kerääminen pois opiskelijoilta sekä e-kirjalisenssien katkaiseminen kesken abiturienttivuotta tai opintojen loppurutistusta on arkijärjen vastaista ja erittäin haastavaa toteuttaa. Se myös lisäisi jo entisestään kuormittuneen opetushenkilöstön työkuormaa. Pahimmassa tapauksessa oppimateriaalien maksullisuudella olisi myös vaikutusta opinnoissa menestymiseen ja tutkinnon valmistumiseen. Vaihtoehtoisesti lukuisten pienten laskujen ym. maksujen laskuttaminen nuorilta opiskelijoilta aiheuttaa lisää hallintotaakkaa sekä -kuluja kunnille.

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että:

1) Parkanon kaupungin edunvalvonnan tavoitteeksi asetetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla

2) Parkanon kaupungin päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuutta suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toteuttaa koulutusleikkauksen.

Parkanossa 10.6.2024

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä”

Valmistelija kaupunginsihteeri Anne Ranta

Aloite on toteutunut, koska maassa on edelleen voimassa ns. maksuton toinen aste. Pääministeri Orpon hallituksen kevään kehysriihessä oli päätetty, että maksuttoman oppimateriaalin ja ylioppilaskokeet saisi vain sen kalenterivuoden loppuun, jonka kuluessa opiskelija täyttää 18 vuotta nykyisen 20 ikävuoden sijaan.

Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksessa maksuttoman oppimateriaalien rajaamisesta tuleva säästö on korvattu vähennyksillä toisen asteen koulutuksen hankerahoituksesta ja ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta.

Parkanon kaupungilla ei ole täten enää tarvetta selvittää eri keinoja turvatakseen maksuttoman ja yhdenvertaisen toisen asteen koulutuksen aloitteessa kuvatulla tavalla.

Valmistelu: kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus esittää, että valtuusto toteaa aloitteen asiana toteutuneeksi ja loppuun käsitellyksi.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.